

Operační manuál

k postupu orgánů veterinární správy při vzniku mimořádné události podléhající Mezinárodním zdravotnickým předpisům (2005) v souvislosti s výskytem vysoce nakažlivé nemoci na palubě letadla přistávajícího na území ČR při přítomnosti zvířat v zájmovém chovu na palubě letadla.

Úvod

Tento dokument poskytuje úředním veterinárním lékařům a dalším zasahujícím složkám IZS informace týkající se postupu orgánů veterinární správy při nahlášení mimořádné události vyvolané výskytem vysoce nakažlivé nemoci člověka nebo nákazy zvířat, která je považována za nebezpečnou, na palubě letadla, kde jsou současně přítomna zvířata v zájmovém chovu.

1. Nahlášení mimořádné události

Letiště Praha Ruzyně informuje v souladu s Letištním pohotovostním plánem LKPR o vzniklé situaci Městskou veterinární správu v Praze Státní veterinární správy (dále jen „MěVS SVS“), která tuto informaci předá ÚVS SVS.

Ihned po nahlášení MěVS SVS zjistí:

- o jaké podezření se jedná (druh vysoce nakažlivé nemoci/nákazy);
- druhy a počty zvířat v zájmovém chovu na palubě;
- případnou vnímavost na palubě přítomných zvířat k vysoce nakažlivé nemoci/nákaze a neprodleně informuje ÚVS SVS.

2. Další postup po přistání a odstavení letadla na vymezeném prostoru

(vždy letiště Praha Ruzyně, Terminál č. 4):

- v případě, že příslušný orgán ochrany veřejného zdraví vydá rozhodnutí o omezení pohybu cestujících, vztahuje se toto omezení také na zvířata a provozovatel letiště Praha Ruzyně zvířata nevydá majiteli či fyzické osobě, která za ně odpovídá;
- bude-li vydáno rozhodnutí příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví k zákazu propuštění cestujících, pak zvířata umístěná v nákladovém prostoru letadla zůstanou na tomto místě a zvířata, která jsou umístěna v přepravních boxech na palubě letadla, budou zástupcem přepravní společnosti přemístěna do nákladového prostoru letadla. Zásadou je, aby byla zvířata důsledně oddělena od cestujících;
- bude-li vydáno rozhodnutí příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví k zákazu propuštění cestujících, pak orgány veterinární správy v případě potřeby nařídí opatření v souladu s § 17b a v souladu s § 76, odst. 4 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, v platném znění (dále jen „veterinární zákon“) – viz příloha 1a;
- jakmile bude klimatizace v letadle vypnuta a nákladový prostor nebude nadále splňovat podmínky na pohodu zvířat, budou zvířata přemístěna provozovatelem letiště Praha Ruzyně do určených prostor (místnost č. 51 budovy terminálu T4), případně do stanu určeného k nouzovému ustájení a dekontaminaci malých zvířat, který bude umístěn v bezprostřední blízkosti letadla. Tento stan je ve vybavení Státní veterinární správy;
- od zvířat budou odebírány vzorky pouze v případech, kdy se jedná o podezření na nákazu zvířat, která je považována za nebezpečnou, nebo nemoc přenosnou ze zvířat na člověka. Vzorky budou odeslány k vyšetření do státního veterinárního ústavu (viz příloha 1c);
- nebude-li do zhruba 24 hodin od přistání letadla znám původce velmi nebezpečné nemoci/nákazy, bude v závislosti od podezření rozhodnuto příslušným orgánem o propuštění zvířat či jejich utracení. V případech podezření na nákazu zvířat, která je považována za nebezpečnou, nemoc přenosnou ze zvířat na člověka či jinou nákazu, rozhodne MěVS SVS v souladu s veterinárním zákonem. V ostatních případech, které neřeší veterinární zákon (vysoce nakažlivé nemoci, k nimž nejsou zvířata vnímavá), rozhodne o možnosti uvolnění zvířat z prostor letiště orgán ochrany veřejného zdraví.

3. Potvrzení vysoce nakažlivé nemoci člověka /nákazy nebo nemoci přenosné ze zvířat na člověka

- A. Pokud se bude jednat o vysoce nakažlivou nemoc člověka, k níž nejsou přepravovaná zvířata vnímavá, ale hrozí nebezpečí pasivního přenosu, bude provedena dekontaminace zvířat a na základě rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví budou zvířata uvolněna z prostor letiště (pozn. tyto případy neřeší veterinární zákon).

- B. Pokud se bude jednat o vysoce nakažlivou nemoc člověka, k níž jsou přepravovaná zvířata vnímavá, dojde po vyhodnocení nebezpečí k případnému utracení zvířat na základě vyhlášených mimořádných veterinárních opatření (viz příloha 1b) a neškodnému odstranění kadáverů.

- C. Pokud se bude jednat o nákazu zvířat, která je považována za nebezpečnou, či nemoc přenosnou ze zvířat na člověka, dojde k utracení zvířat na základě vyhlášených mimořádných veterinárních opatření (viz příloha 1b) a neškodnému odstranění kadáverů.

4. Klinické vyšetření zvířat

Vzhledem k tomu, že Státní veterinární správa (dále jen „SVS“) nedisponuje vhodnými ochrannými prostředky (např. speciální přetlakový ochranný oděv), ani nemá vyškolené pracovníky pro činnost v těchto oděvech, budou tuto činnost provádět příslušníci Veterinární služby Armády České republiky (viz příloha 1d).

5. Péče o nouzově ustájená zvířata

Zvířata budou nouzově ustájena v nákladovém prostoru letadla po dobu maximálně do vypnutí klimatizace letadla. Po vypnutí klimatizace zajistí provozovatel letiště Praha Ruzyně jejich přemístění do určených prostor (místnost č. 51 budovy terminálu T4), případně do stanu pro nouzové ustájení a dekontaminaci. Budou mít k dispozici vodu k napájení. Nebudou krmena ani venčena. Do zhruba 24 hodin musí být rozhodnuto o dalším postupu (dekontaminace a uvolnění zvířat nebo utracení).

6. Dekontaminace nouzově ustájených zvířat

Dekontaminace nouzově ustájených zvířat bude provedena příslušníky Veterinární služby Armády České republiky ve vhodných ochranných oděvech (viz příloha 1d). Postup při dekontaminaci stanovuje Příloha č. 1e.

7. Umístění zvířat po dekontaminaci

Zvíře bude po provedené dekontaminaci předáno majiteli či fyzické osobě, která za ně odpovídá.

V případě, že nebude možné předat zvíře majiteli, bude umístěno do útulku (viz příloha 1f).

8. Utrácení a neškodné odstranění utracených (uhynulých) zvířat

Vzhledem k tomu, že v doprovodu majitele jsou letecky přepravována zvířata v zájmovém chovu v počtech řádově jednotlivé kusy až do pěti, bude provedena injekční euthanasie. Euthanasii provedou příslušníci Veterinární služby Armády České republiky vybavení potřebnými ochrannými prostředky.

9. Neškodné odstranění kadáverů

Kadávery utracených (uhynulých) zvířat budou Veterinární službou Armády České republiky umístěny do nepropustných plastových kontejnerů (viz příloha 1g) a převezeny provozovatelem letiště Praha Ruzyně k neškodnému odstranění spálením. Seznam spaloven nebezpečných odpadů viz Příloha č. 1h.

Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy zajistí podle pokynů HS HMP vyčištění a dekontaminaci přepravních boxů, v nichž byla umístěna postižená zvířata, vhodným desinfekčním prostředkem. Provozovatel letiště Praha Ruzyně zajistí převoz těchto dekontaminovaných přepravních boxů k neškodnému odstranění spálením.

Provozovatel letiště Praha Ruzyně zajistí, že zbytky trusu, moči a další odpady od postižených zvířat budou promíchány s vhodným desinfekčním prostředkem, umístěny do nepropustných nádob a odvezeny k neškodnému odstranění spálením.

10. Poznámka

Síly a prostředky, jimiž disponuje SVS, jsou podrobně popsány v pohotovostních plánech SVS.

Seznam příloh:

Příloha 1a – Opatření nařízená MěVS SVS

Příloha 1b – Mimořádná veterinární opatření

Příloha 1c – Státní veterinární ústavy v ČR

Příloha 1d – Dokumentace pro spolupráci se složkami IZS

Příloha 1e – Postup při dekontaminaci malých zvířat

Příloha 1f – Seznam útulků pro umístění zdravých a dekontaminovaných zvířat

Příloha 1g – Nádoba k uložení nebezpečného biologického odpadu

Příloha 1h – Seznam spaloven nebezpečných odpadů